Anul III. — Nrul 39 Prețul unui exemplar 4 Lei. Timișoara, 22 Septembrie 1929

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. A. C. CUZA

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU TIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.

Intrunirea L. A. N. C. din Capitală

Cuvântările d-lor prof. Cătuneanu, dr. Trifu, etc.

Duminică la orele 9 dim. a avut loc în sala »Locomotiva» din calea Griviței o întrunire a L. A. N. C. la care au luat parte d-nii prof. Cătuneanu, dr. V. Trifu, ing. M. P. Florescu, Gh. Apostolescu etc.

D-l Gh. Apostolescu președintele organizației din culoarea de verde, a adus prestea că d-l Prof. A. C. Cuza, care trebuie să ia parte nu a sosit dela Iași fiind reținut de împrejurări neprevăzute.

Combate reforma administrativă arătând neajunsurile cari vor decurge din suplicarea ei.

D-l ing. Bejan (Iași) citează câteva date privitoare la numărul imigranților evrei în România din 1919 și până azi. D-sa face un istoric al organizației L. A. N. C.

D-l dr. V. Trifu combate politica pardidelor din țara noastre și arată că orice căpetenie de pertid azi nu reprezintă niciodată voința exprèsă a cetățenilor. D-sa arată apoi că o nație ca și un om având organism trebuie să-și păstreze vigoarea și înțelepțiunea ferindu-se de orice sminteală.

Nația românească nu numai este așa de sănătoasă, pentru că ea nu mai știe să asculte conștiința ei. Cu ochii la partidele politice și cu urechele la făgăduielele lor mincinoase, a uitat să asculte și să vadă de unde vin sfaturile cu adevărat bune. Nu este departe vremea când vom ajunge să ne plângem soarta și nimeni nu va avea dreptul să spună că nu ne-am meritat-o.

D-l ing. M. P. Florescu arată că legea administrativă care s'a votat contra voinții națiunii este începutul destrămării noastre naționale. Destrămarea bisericii și slăbirea învățământului primar se datorește în primul rând întroduceri preoților și învățătorilor în politica partidelor.

D-l prof. Cătuneanu face un scurt istoric al conviețuirii poporului evrei cu poporul românesc și arată că evreii sunt un popor neasimilabil, un popor căruia nu-i trebuiesc acordate drepturile de cetățenie.

Toate popoarele de azi au eșit prin contopirea din alte popoare.

Unele au despărut, altele se mențin datorită unor legi și principii dușmănoase. Unul din aceste popoare e poporului evreu, popor care se menține prin legile sale organice vrăjmașe tuturor celorlalte popoare.

D-sa combate apoi politica tuturor partidelor politice și ignoranța cu care aceste partide tratează o mare problemă de interes național problema evreiască în România.

Au mai vorbit d-nii dr. Damian, col. Vasilescu, Antonescu, Ungureanu, Cucu-Botoșani etc.

L'a sfârșit s'a trimes o telegramă omagială d-lui A. C. Cuza.

Intrunirea s'a sfârșit la 1 jum.

TELEGRAMĂ

București 8 Septemvrie 1929

D-lui Prof. A. C. Cuza

Iași.

»Adunarea L. A- N. C. culoarea de verde sub conducerea Apostolescu vă urează viață lungă pentru realizarea idealului neamului.

Președintelui Adunărei:

Cătuneanu».

Ne grăbim a felicita pe membrii organizației L. A. N. C. din capitală, în frunte cu harnicul ei Președinte G. Apostolescu pentru succesul desăvârșit al acestei intruniri la care a luat parte o mare mulțime entusiastă.

Pentru lumină

Demagogia a ajuns să fie ultima armă a politicei deșantate dela noi. Falimentul acestei politici demagogice e în prag. E rău însă că oamenii uitați de Dumnezeu din Țara Românească, vâră obiceiuri scârboase și în politica bisericească a fraților subjugați. Cu ocazia vizitei canonice din anul trecut P. S. Sa Arhiereul Badescu a fost însoțit și de consilierul eparhial Ancușa, azi senator național-țărănist. Acest „totum-factum" își are merite și în desbinările comunei bisericești **Deliblata,** *decând cu zidirea monumentalei lor biserici.*

La **Seleuș** *a promis anul trecut sătenilor, că le va permite să zidească o casă de* **lectură în parcul bisericii.** *Ulterior cererea le-a fost respinsă.*

Sătenii însă vor cu orice preț să-și zidească o casă unde să se poată adăposti pentru repetiții Reuniunea de Cântari și o bibliotecă cu slovă românească.

Putem îndestul lăuda această românească inițiativă? Dar cum se va putea ajunge la realizarea ei?

Biserica are 400.000 dinari bani gata și 30 jughere de pământ, plus 2 locuri de casă, cari dacă s'ar vinde ar aduce iar vr'o 120.000 dinari. Comitetul parohial a și decis vinderea celor 2 loturi și zidirea **casei de lectură** *în parcul bisericii, dar Consistorul a respins. Cu ce alți bani s'ar putea altfel zidi această casă absolut indispensabilă celor ce pe zi ce trece sunt supuși procesului de desnaționalizare? Biserica să dea banii necesari. Este fapta des și creștinește repetată a străbunului nostru altar. Sătenii în marea lor înflăcărare, sunt cu toții hotărîți să ajute cu munca. Să care la cărămidă, apă, etc. ba și o colectă mică se va face printre cei mai cu dare de mână. Dar ei nu pot da totul, este așa de cert!*

Și **seleușenii** *sunt români buni. La Vârșeț apare zbătându-se în mari chinuri materiale, singurul ziar românesc „Nădejdea". Ziarul e aproape să dispară în lipsă de fonduri. La apelul lui desnădăjduit, a deschis Ziarul „Curentul" o listă de subscripție, dar ni-e și rușine să reproducem aici, cât au adunat. Vă mai spunem că experții bănățeni, deputații și senatori n'au contribuit nici cu leul ce-l arunci cerșitorului de stradă. Și e rușine, mare rușine! Ei bine dacă nu mă'nșel, cei dela Seleuș au fost singurii cari și-au dat produsul muncii lor de o zi, dela trăieratul grâului, pentru „Nădejdea". Ce exemplu adânc grăitor, ce inimă de Români.*

Suntem informați că „se apropie ziua mare", **că P. S. Sa Episcopul Cansebeșului va face de curând o nouă vizită canonică Românilor din Banatul Jugoslav. Am dori mult c'atâta timp cât mai poate ține în mână cârja arhierească, să nu se lase influențat de politiceni uitați de sine, de tagma senatorului naț.-țărănist Ancușa. Să procedeze creștinește și românește și să dea posibilitate celor oropsiți de soartă, ca să-și creieze o „Casă de Lectură", așa cum o doresc ei și pentru ei. Să le înseninăm fruntea, cel puțin cu atât și totuși va însemna ceva pentru viitorul neamului, deci și a biserii.**

Ghiță Observatoru.

Epigramă

Lumea e necăjită
C'al grâului preț *descrește,*
Perderea nu-i infinită,
Impozitul se *mărește.*

Gh. Observatoru

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Contribuții

la demascarea ființei și secretelor Franc-masoneriei

de: **Romulus Damian**

(Continuare)

Această decapitare prevăzute de eminentul publicist și învățat profesor Bogdan-Duică, acum 18 ani, s'a înfăptuit azi, **grație oamenilor politici ce s'au vândut,** cum vom avea ocaziunea a constata când vom arăta că azi acest ordin franc-mason, pur jidănesc și atâta de sever încât nu primește nici pe jidani fără prealabila convingere dacă sunt sau nu sunt tăiați jur împrejur, prin banca „Marmorosch, Blank și Comp." stăpânește aproape întreaga viață economică, comercială și industrială, grața uemernicilor de politiciani români din consiliul de administrație, ce întotdeauna s'au gândit și se mai gândesc că mai bine cu banul lui Juda decât cu națiunea, țara și cu mizeria, cum a procedat scârbosul de politician Alexandru Constantinescu Porcu, porc și în mormântu-i de azi, cum a procedat toți zișii leadări din partidul liberal, cum și cei din partidul, zis, național-țărănesc în frunte cu vestitul jidănit francmason Alexandru Vaida-Voevod.

Nu e un termen prea aspru când spun că toți acești, zișii, politiciani consideră toată politică ca o simplă afacere comercială pentru scopurile lor pur personale, căutând a se îmbogăți sub orice formă și cu orice ocazione legală sau ilegală, în vreme ce bietul țăran ce i-a acordat întreaga încredere nu mai are azi nici coajă de mămăligă de ros, cu toate scrisorile deschise către plugari a savantului demagog Ion Mihalache, ce azi în calitatea-i de ministru de Agricultură dă plugarilor „scrisori deschise" **în loc de a le asigura pâine pentru zilele de iarnă, hrană pentru vite și adăpost față de speculanți și samsari jidani, ce sub vlaga bieților noștri țărani.**

Cum am spus odată, ținta și scopul ordinului fiind în primul rând economice, evident că Sanhedrinul urmărește dominațiunea României prin **Banca Marmarosch, Blank și Comp, care e creațiunea Franc-masoneriei internaționale, și în a cărei** soldă sunt aproape toți acei români ce consimțind a se vinde pentru bani au fost ridicați în frunte de partide politice, figurând ca miniștri, grație faptului că poporul român nu numai că e cel mai tolerant din toată lumea, nu numai că e cel mai uituc dintre toate popoarele, dar ce e mai grav e cel dintâu care dă deplină crezare tuturor derutărilor de spirit, ponegririlor și minciunilor din ziarele din strada Sărindar, toate în slujba intereselor exclusive a jidanilor, pentruca să nu mai vorbesc și de simțitoarea lipsă de cultură politică la poporul român, cum și de cunoscuta lipsă de sentiment de solidaritate.

Grație acestor fapte jidanii stăpânesc de mult Comerțul și Industria la noi și acum sunt pe cale sigură de a pune mâna și pe Agricultură. In privința aceasta citâm după cartea d-lui profesor universitar Dr. N. Paulescu: „Complot Jidano-Franc-masonic, în potriva Neamului Românesc" București 1924, Edit. Apărarea Națională" str. V. Lascar, 40 bis, următoarele:

„Dar, aulături de Agricultură, Jidanii au trebuință și de păduri, — și de mine: de petrol, de cărbuni, de aramă, — și de ape minerale, — și mai ales de furniturile Statului.

In scopul îndeplinirei acestor cerințe, Franc-masoneria internațională a creat marea bancă „Marmarosch, **precum și multe alte bănci jidănești mai mărunte,** — care, în mod sistematic, își însușesc rând pe rând toate bogățiile înetstimabile ale României mari.

Pentru înființarea acestor Bănci, Marele Sanhedrin al I.·.O.·. B.·.B.·.B.·. ține adunarea generală în zilele de 5 și 6 Iunie 1905.

Iată câteva citate din circulara masonică, înmânată tuturor Jidanilor:

„Comisia însărcinată să arate Marei Loji procedura de urmat, pentru a ajunge la o mai repede realizare a proectului pentru înființarea unei bănci, — care va trebui să servească drept punct de plecare, al unei întregi organizații de LUPTA ECONOMICA, — s'a întrunit Duminecă 5 Iunie, seara, sub președinția Fr. Adler.

In urma discuțiilor urmate, s'au stabilit următoarele preliminări:

4. Banca nu se va afișa ca o instituție a Ordinului.

5. Ilustrul Sanhedrin se va pune imediat în legătură cu un număr de personalități marcante din Țară, (actuali, foști și viitori Miniștri, Deputați, Senatori și alți Mari Dregători ai Statului Român), **ale căror nume vor fi considerate ca o garanție de succes,** pentru prompta realizare a instituției... Aceste Personalități vor forma viitorul **Consiliu de Administrație** al Băncei...

8. Pentru evitarea multelor formalități și a șicanelor posibile

Ce se petrece la Administrația Financiară?

Presa românească, cea din Timișoara și cea din capitală, a trecut indiferentă peste un caz care s'a agitat săptămâni de zile în coloanele gazetelor evreo-maghiare și evreo-germane din Timișoara.

E vorba despre cele ce se petrec la Administrația Financiară a județului Timiș-Torontal. Intr'o ședință a Camerei de Indrutrie și Comerț din Timișoara, un membru al Camerei a acuzat grav pe funcționarii Administrației Financiare, folosind și cuvântut **șantaj.** *După întâmplarea dela Camera de Industrie și Comerț a urmat o acțiune la parchet, iar paralel cu această acține o zarvă mare în presa minoritară, alimentată timp îndelungat cu declarații și precisări.*

Care să fie adevărul în cele ce s'au scris despre Administrația Financiară? Nu e gren de ghicit:

Comerciantul Schön — cel care a deschis focul în ședința amintită a Camerei de Industrie și Comerț — somat de către d-l administrator financiar Dr. C. Lazăr să arate cazuri concrete de șantagii și abuzuri, a răspuns (vezi „Temesvári Hirlap“): Sunt mulți comercianți cari ar putea să furnizeze cazuri concrete, însă mai întâi să-i asigure guvernul și Administrația Financiară pe acești comercianți, că, divulgând cazurile de cari au cunoștință, **lor nu li se va întâmpla nimic.**

Răspunsul comerciantului Schön este lipsit de orice abilitate. De ce să fie asigurați comercianții, că **lor nu li se va întâmpla nimic?** *Din două una: sau comerciantul care poate divulga ceva nu are nici o vinovăție,* **este într'adevăr o victimă** *— și atunci dela sine se înțelege că nu i se va întâmpla nimic; sau este un complice al organului fiscal, în sensul că* **l-a mituit** *pe acesta, ori* **s'a lăsat șantajat,** *făcând cu el o transacție mai ieftină decât cu Statul — și în acest caz negreșit că nici comerciantul nu se poate sustrage dela consecințele legale.*

In afară de cele două posibilități de mai sus, alta nu există. Dacă comerciantul se știe curat, are curajul să divulge cu fruntea ridicată tot ce știe. Dacă însă s'a făcut complice al unui funcționar incorect, cere asigurări prealabile că **lui** *nu i se va întâmpla nimic — așa cum, în mod cu totul inabil, a procedat d-l Schön.*

Parchetul va trebui să-și îndrepte cercetările în acest sens, fiindcă — după cele ce s'au auzit în ședința Camerei de Industrie și Comerț — trebue să deducem că **unii funcționari incorecți ai Administrației Financiare, având și complicitatea unor comercianți cari știu să găsească modalitatea de a eluda impunerile ce li se fixează,** *aduc statului daune materiale enorme — cine știe în ce chip și de cât timp.*

G. Luca

Dela Asociația cor. și fanf. din Banat

Vineri, 11 Octombrie cu ocazia vizitei M. S. Regina Maria, orașul Timișoara va avea o zi de sărbătoare.

In prezența M. S. Reginei și a marilor dignitari politici, militari și civili, se va sfinți „Avionul jud. Timiș-Torontal, iar soc. „Triunghiul Albastru“ înființată sub ocrotirea prea grațioasă a A. S. Principesa Ileana, va ține o ședință festivă.

După masă, la orele 3—5 se va da în Teatrul Comunal un mare concert, la care vor colabora societățile muzicale din Timișoara și corurile Asociației noastre.

Invităm toate societățile corale și fanfarele Asociației a se conforma în toată privința ordinelor ce le-au primit din partea noastră, fiindcă numai în acest sens se vor putea prezenta cu demnitate și succesul dorit. **I. Velceanu.**

Cine-a îndrăgit străinii
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Și neamul nemernicia!

M EMINESCU.

Rugăm

Achitați abonamentul!

Circulația pământurilor dobândite prin legile de improprietărire

In Monitorul Oficial din 20 Aug. a. c., s'a publicat decretul de promulgare a legii pentru regulamentarea circulației pământurilor dobândite prin legile de improprietărire.

Aceasta lege prevede dispoziținea cum că: „pământul dobândit în întreaga țară pe baza legilor pentru reforma agrară, poate fi înstrăinat fără nici o formalitate cu respectarea următoarelor condițiuni:

Dobânditorii trebue să fie cetățeni români (bărbați femei) muncitori manuali de pământ, sau absolvenți a unei școli de agricultură de ori ce grad.

Se asimilează cu muncitorii manuali de pământ preoții și învățătorii și slujitorii bisericilor“.

După cum vedem dintre funcționarii publicii, numai preoții și învățătorii să bucură de acest drept al legii, până când ceilalți funcționari nu pot benificia de un asemenea privilegiu, pentru a-și putea cumpăra un lot de pământ dobândit prin legile de improprietărire.

Nu suntem deloc contra dreptului de care să bucură acești doi apostoli ai culturii dela sate, ba din contră trebue să ne bucurăm că s'a dat cel puțin acestora posibilitatea să progreseze pe cale materială or, ar fi bine să ajungem odată într'acolo ca, fiecărui funcționar, precum și ori cărui român cetățean al țării, să i-se dea posibilitatea să progreseze din punct de vedere material, care să-l scutească de neajunsurile ce le întâmpină.

Nu înțelegem însă deloc pentru ce să interzice celorlalți funcționari publici — în special acelora, cari trăesc la țară — de a benificia de acest drept pentru a-și putea cumpăra un lot de pământ, care să-i îmbunătățească situația materială asigurându-i existența și zile bune la bătrânețe. Or, nu se poate crede că situația materială a celorlalți funcționari publici, este mai strălucită decât a preoților și învățătorilor, căci știut este, că situația majorității dintre funcționari este cât se poate de precară, datorită lefurilor de mizerie ce le primesc; apoi vorbind din punct de vedere al dreptății, așa muncitori manuali de pământ cum sunt preoții și învățătorii sunt și pot fi toți funcționari, cari trăesc la țară indiferent de funcția ce o ocupă. Aceasta să confirmă și de acolo că, foarte mulți funcționari, meseriași etc. dela țară, posed pământ propriu și îl lucrează fie în regie proprie, fie în dijmă (în parte) întocmai ca preoții și învățătorii. Iată deci pentru ce nu înțelegem această măsură de restricție a legii?

Avându-se în vedere cum că, loturile de pământ dobândite prin legile de improprietărire, obicinuesc a se vinde cu prețuri mult mai reduse ca alte categorii de pământuri, mulți dintre funcționarii și meseriașii dela țară, ar putea cumpăra câte un lot ameliorându-și existența grea.

In baza celor expuse aici, credem că s'ar putea întroduce o modificare a dispoziținui prevăzute în susmenționata lege, admițându-se și pe seama celorlalți funcționari și meseriași cari trăesc la țară, cumpărarea de pământuri.

In caz că s'ar crede că, cota de 44 jug. pământ cât prevede legea să poată cumpăra o familie, ar fi prea mare pentru funcționari meseriași etc., atuncia pentru aceștia s'ar putea reduce cota la 10—15 jug.

Dacă însă prin aceasta măsură să urmărește scopul ca pământurile să ajungă în posesia muncitorilor manuali de pământ, atuncia să se acorde acest drept numai țăranilor, căci numai și numai aceștia sunt adevărații lucrători manuali de pământ și nici de cât alții!

Banloc Sept. 1929.

Alexandru Draghici.

Apucături jidovești în țara lui Hübsch

Agentul Oszkár Berán, a cerut să i se încredințeze direcțiunea trupei de teatru românesc „Teatrul de vest“, motivându-și cererea cu dovada, că a mai avut trupe **de cabaret,** *la Budapesta și Viena.*

După concepția jupânului Berán, teatrul românesc, este egal, cu trupele de cabaret, din cafenelele Budapestei sau Vienei.

Și se afle români, cari mai stau de vorbă cu el.

•

Jidanii din Timișoara au adus o trupă teatrală din Vilna, care de prezent joacă în teatrul orășănesc, în jargonul jidovesc, din Galiția.

Harhării Timișoreni cred, că sunt obligați să ne dovedească, cât de dragă le este limba jidanilor din Galiția, de unde cu toții își trig originea.

De prisos. O știm prea bine.

E nostim însă, ca teatru românesc nu avem, încă, în schimb orașul face mari progrese, cu jargonul Galițian.

*

Un medic jidan, cu numele Hirsch, a dat o cerere la Casa Cercuală, în care zice, că ar trebui să fie numit aici de medic în locul d-lui Dr. Nica, care nu știe românește. Se provoacă apoi la trecutul său și afirmă, că ar fi luptat la Tisa. Cererea o iscălește: Dr. Hirș.

Doctorul Nica, este medic la spitalul statului și vorbește bine românește. Foile de observație ale bolnavilor din spital, de 8 ani de zile, le scrie românește.

N'au reușit. Dr. Hirș, tot Hirsch a rămas.

*

Presa jidovească din localitate se dedă la sistematica inducere în eroare a publicului — așa cum fac toate gazetele cușer, din întreagă lume:

S'a scris, că la adunarea de protest a jidanilor, pentru Palestina, au luat parte mii de oameni, când se știe, că adunarea a avut loc într'o sală de 10 metri lungime și 5 metri lățime.

Cum dracu, au început aici mii de jidani?!

A fost probabil numai o viziune trecătoare, provocată de proverbiala lor „vitejie“

*

Tot presa jidovească locală afirmă, că nu corespunde adevărului arfirmația, că toți conducătorii comuniști din Moscova ar fi jidani. Ei susțin, că la început, ar fi fost 10%, iar în prezent numai 3% jidani, dintre conducătorii bolșevici.

Aceasta mistificare este caracteristică gazetăriei jidovești. Scribii cușer știu prea bine, că **rapoarte oficiala** *rușești au dovedit, că comunismul este condus* **numai de jidani** *și s'a publicat chiar și numele lor.*

Așa se vede, că harhării dela noi, nu vreau să recunoasă pe Braunstein etc. de jidani' fiindcă acestia se zic, că ar fi „fără confesiunc“, sau „atei“, — adecă, de aceia, cari nu cred în Dumnezeu.

Jidanul, tot jidan rămâne, indiferent, că crede sau nu în Dumnezeu, iar **cei din Româ-**

se va avea în vedere chestia dacă nu ar fi preferabil să se transforme vre-o instituțiet existentă, — ca banca Marmarosch-Blank, — de cât să se creeze una nouă“.

Semnați: Max Adler, B. Samsony, Max Juster, M. Sperling, Fareanu, Moses Frischhoff, J. Hussar, Iancu Avram, I. Schönberg, B. Brănișteanu (Benyamin Braunștein).

„Raportul se primește în urma unei discuții lungi și foarte animate, la care iau parte F. F. Dr. Burștin, Em. Rotten, M. Sperling, Dr. Niemerower, B. Brănișteanu, Em. F. Libros și Dr. Hussar.

F. Dr. Blumenfeld cere cu insistență ca să se păstreze **„secretul ședințelor“ (!?).**

Această a doua țintă economică s'a îndeplinit cu vârf și îndesat.

Băncile jidănești, — și în special Banca Marmarosch-Blank, — numără, ca membrii în Consiliul de Administrație (Paradă-goimi), pe Dnii: I. G. Duca, Const. Banu, N. Chirculescu, Const. Argetoianu, (toți liberali fruntași și foști miniștri), general C. Coandă (averescan și fost prim-ministru), Al. Vaida-Voevod (național-țărănist, ministru de Interne în guvernul Maniu și fost prim-ministru în 1919 **când a semnat în plin acordarea de toate drepturile jidanilor în România (întregită),** Grigoraș Filiepscu (fost în mai multe partide politice, iar azi șeful „Ligii Vlad Țepeș“ **prin care șeful său, patronul băncii „Marmarosch-Blank“ încearcă terenul pentru Dictatură, pentruca apoi prin această Dictatură să se ajungă la Republică jidănească și apoi la trecerea formării Marelui imperiu iudaic),** M. Săulescu, Grigorie Iunian, Sever Dan, I. Răducanu etc. etc. (aceștia din urmă toți zișI leadări național-țărăniști și miniștrii în guvernul Maniu).

Iată acum și întinderea, devenită colosală grație acestor Dni, a afacerilor economice francmasonico-jidănești, pe care le înșir după Cartea de Aur a Băncei Marmarosch-Blank.

Această Bancă a Ordinului masonic B'nai B'rith, are, în țară 25 de sucursale, și în străinătate 4 agenții, anume: în Constantinopole, în Viena, în Paris, în New-York.

In plus I. O. B. B. posedă 12 mari Bănci jidănești afiliate, în principalele orașe ale României-Mari, ca: Jași, Ploești, Craiova, Galați, Satu-Mare, Cluj, Timișoara, Lugoj, Caransebeș, Chișinău etc. etc.

Ca specimente de asemena lipitori cușer, mă voiu mărgini să citez:

Banca Moldova din **Iași,** ce a împănat Moldova, Bucovina și Basarabia cu sucursalele și întreprinderile sale (M. Wachtel și W. Dinerman).

Banca Centrală din **Ploești,** ce stăpânește Valea Prahovei (Director: Max Schapira).

Creditul Technic Transilvănean din **Sibiu,** care suge vlaga părței răsăritene a Trantsilvaniei, prin sucursalele și fabricile sale.

Banca Timișoara, ce are vreo 40 de întreprinderi în Banat și Ardeal (Director: Aristide Blank urmașul decedatului Sigmund Szana).

Banca Răzeșilor din **Chișinău,** (Director: I. Sanielevici), etc.

Pentru complecta acaparare a Comerciului și Industriei Banca Marmarosch, Blank și Comp. a creat sau a înființat următoarele Intreprinderi comerciale și industriale:

1. Intreprinderi comerciale.

Societatea anonimă **OFICIUL ECONOMIC al României,** din București și principalele orașe din provincie.

Societatea anonimă ceho-română de comision, din București.

S. A. **Mecano,** din **București,** pentru instalații technice, cu sucursale în: Ploești, Chișinău, Cernăuți, Cluj și Oradea-Mare.

S. A. **Universala,** din **București,** pentru comerț și industrie, cu sucursale în Brăila și Constanța.

S. A. **Continexport,** din **București,** pentru exportul cerealelor.

2. Intreprinderi industriale.

A. Industria textilă.

S. A. **Fabrica Dorobanțul;** din **Ploești,** pentru postavuri groase.

S. A. **Româno-Italiană a Industriașilor textile,** din **Iași,** pentru fabricarea de frângherie, sforărie, țesătorie, filaturi etc.

S. A. **Industria textilă,** Fabrica de Postav Buhuși, din **București.**

S. A. **Fabrica de Impletituri și Tesături,** din **București,** pentru tricotaje.

S. A. **Țesătura,** Iași.

S. A. **Echipamentul,** din **București,** pentru îmbrăcăminte, încălțăminte, **echipamente civile și militare.**

S. A. **Industria textilă,** din Arad.

S. A. **Industria textilă** din **Lugoj.**

B. Industria pielăriei.

S. A. **Frații Renner & Comp,** din Cluj, fabrică de piele.

S. A. **Mureșeni** din Tg.-Mureș, fabrică de piele.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

, trebue să-şi apere fraţii Moscova!

bine să se cunoască acest ru.

*

Ministerul de Domenii a co- dat, dela jidanii italieni Gam- a şi Vignoli, borne de piatră, se vor aşeza la loturile celor reptăţiţi, pentru a îndica gra- dintre vecini.

Valoarea acestei comande pen- tru judeţul Timiş Torontal, este de câteva milioane lei.

O afacere bună, pentru jidani.

Când avem atâţia întreprinzători creştini, ne miră, că ministerul nu a aflat de bine a face aceasta comanda la un român, ci a căutat anume, pe nn fiu al Palestinei.

Oare românii nu au dreptul să trăiască în aceasta ţară?

Informatorii

n fiecare om e înăscut un a- propriu, care nu-i permite ca să se lase înşelat. Intr'a- ăr nimănui nu-i place să vadă fost înşelat chiar într'o cauză de mică şi neînsemnată. Te i într'o prăvălie şi jidanul te-a elat la cântar sau la altceva. ngând acasă observi acest lu- faci la jurăminte că nu mai ci pragul jidanului. Singurul at e, că după ţi-a trecut ne- ul, ţi-ai uitat vorba.

ceeaşi mânie te prinde de lte ori când primeşti infor- ii greşite sau lipsite de adevăr. osit de o călătorie lungă a- şi la desinaţie. Cauţi o stradă. rebi în dreaptă în stânga şi ţi indică drumul. Când ajungi lo, vezi că nu ţi s'a indicat e, căci ceeace cauţi e exact în ecţia opusă. Da aici vina in- matorului, care sau a făcut-o voia, sau că a spus-o la în- plare, fără să ştie nici el ur unde se află, ceeace cauţi. nd nu se ştie ceva, sau nu poate controla, lucrul cel mai este deci, de a se da mai arte sub rezervă.

*Ne enervează totdeauna faptul d ziarele din Capitală publică neprecise, că întâmplându-se olţul nostru de ţară. Puţin ne ortă cine le sunt informatorii. enervează deasemenea faptul şi după un deceniu, presa ca- alei nu cunoaşte numele Me- polei Banatului. **Zilnic** poţi în această presă despre o **emişoară**“ pe care noi în tre- ul nostru istoric nici n'o avem. rtăm regretabile greşeli de ti- r — adevărată pacoste pentru rele provinciale în special — r nu vrem şi nu putem ierta eşelile ziaristului. Astfel în urentul“ din 13 Sept. a. c. în icolul „Un caz grav“ semnat jidanul Victor Rodan (alias thenberg), fără să mai vorbim de neexactitatea lucrurilor tratate, găsim de **cinci** ori, cuvântul **Temişoara.** Deci suntem convinşi că şi Rodan ca şi ceilalţi confraţi ai săi şi... durere chiar mulţi profesori de Geografie — nu ştiu că numele oraşului nostru este **Timişoara** şi ca **Temişoara** nu există nici pe pământul nostru, nici în limba noastă şi nici în limba altor popoare, ci e o pură născocire sau o slabă imitaţie cel mult.*

*Noi am scris mai demult, am fost singurii de arestarea neomenească a prof. Mităr din Timişoara, de către sârbi. La o lună după arestarea lui — 15 Sept. — s'au sezizat şi alte ziare, cari vorbesc însă despre un oarecare prof. **Nicor.** (Vezi „Cuvântul“, „Déli Hirlap“ etc.). Ziarele din Timişoara ar fi putut chiar prin telefon să se intereseze la direcţiunea şcoalei comerciale, dacă există vr'un profesor cu numele Nicor, sau e o simplă mistificare.*

In diferitele reviste ilustrate ce apar prin atelierele jidoveşti ale Capitalei, sunt fotografii multe cu evenimentele mondiale. Unui străin i s'ar scula părul în cap văzând cu ce ortografie sunt scrise diferitele centre şi localităţi din străinătate şi în special numele persoanelor cu vr'un rol în concertul mondial, fie acesta chiar numele unui artist sau artiste de cinematograf. Aceleiaşi greşeli se repetă şi în presa zilnică. Şi nu odată au reuşit observaţii de acestea din gurile străinelor, cari ne-au sunat ca o crudă mustrare. Şi într'adevăr e supărător să vezi numiri ca: Pecing, Lion, Penlevée, crep de şin etc. în loc de Peking, Lyon, Painlevé, crêpe-de-Chine. Şi doar lucrurile acestea de nu suntem siguri pe ele aşa de uşor controlabile. Repetăm că şi „poznele tiparului“ sunt multiple — vezi această rubrică săptămânală în „Universul“ — dar de multe ori greşeala nu-i numai dela tipografie.

Şi iată din ce cauză, oridecâte ori nu se verifică ceeace se scrie, ajungem de citim anecdote în loc de articole serioase! Şi când e un lucru serios, anecdota e de prost gust!

Ghiţă Observatoru

Adunarea foştilor voluntari bănăţeni

despărţământul Belinţ

In ziua de 3 Septemvrie a. c. a avut loc la Chizătău adunarea despărţământului Belinţ a U. F. V. Au lüat parte 84 membrii şi delegaţi ai satelor: Belinţ, Babşa, Bencecul de jos, Brestovăţ, Budinţ, Chizătău, Cralovaţ, Herneacova, Hisiaş, Ictar, Izvin, Nadăş, Stanciova, Topolovăţul mare, Timişoara, Lugoj şi Deva. Asociaţia foştilor voluntari din judeţ Hunedoare a fost reprezentată prin D-l Ioan Selmerean din Deva, iar cea din judeţ Severin de D-nii Iosif Albon şi Nicolae Turcu din Lugoj şi D-l Dr. Ioan Blidariu ca oaspe.

Inainte de începerea şedinţei inflăcăratul luptător *Dumitru Lăzărel Lăzărescu* ţine o scurtă cuvântare de binevenire, prezentând şi oaspeţii. După deschiderea şedinţii preşedintele despărţământului Belinţ ţine următoarea inimoasă cuvântare, pline de suflet românesc:

Fraţilor şi Domnilor!

Sunteţi învitaţi aici, ca azi să ne sfătuim ce drum să luăm spre a ieşi din grozava nepăsare şi uitare de sine, a celor ce se pretind a ne fi conducători. Ii vedem că nu mai dau nici un semn de viaţă şi mai ales că nici nu le pasă de starea tristă în care ne aflăm.

Vă întreb deci fraţilor, unde ne sunt conducătorii, ce fac ei acum? Noi voluntarii am ajuns de batjocură şi lipsiţi de drepturi în propria noastră ţară, la a cărei mărire şi întregire am contribuit şi noi cu braţele şi piepturile noastre.

Pe timpul când noi eram concentraţi sub arme în satele noastre se compuneau tablourile de împroprietărire, iar noi sub pretext că n'am fost prezenţi, n'am fost trecuţi pe ele. La ocuparea posturilor deasemenea au întâietate minoritarii şi în special fetele lor tinere etc., deoarece numai dânsele ar avea „petece de hârtie“ sau pe românește, certificate de studii. Să credem oare că un asttel de certificat al minoritarilor de toate sexele, să fie mai de valoaae, ca un suflet de oştean întors curat din războiul întregirii, om ars de soare şi oţelit în lupta cu duşmanii? Viitorul ţării se poate baza pe posesori de certificate nu odată false deci egale cu zero?

Da, salutăm din tot sufletul pătrunderea intelectualilor români în orice slujbă de stat şi pretindem ca ei să fie în majoritate, ca să nu mai auzim prin oficiu tot încă limba maghiară şi noi — cu clase şi fără clase — să ne sim. ţim străini în propria noastră ţară. Stând aşa lucrurile, noi trebuie să ne organizăm şi pe căi legale să cerem celor în drept să ni se facă dieptate. Şi vom avea o mai curând sau mai târziu.

D-l D. Lăzărel Lăzărescu, preşedintele desp. Belinţ al U. F. V.

Odată organizaţi să ne adresăm şi judeţelor vecine. Să ne desemnăm conducători noui, *lipsiţi de patina politicei de partid,* întrucât cu durere am constatat că numai orbirea acestei p timi a putut întunecă minţile oamenilor nostri de bine. In drum spre mărirea lor ne-au uitat şi au trădat cauza sfântă a tuturor voluntarilor. Dar timpul îi va convinge, că *orice suiş îşi are coborîşi* şi că nimic în această lume nu-i etern. Este doară stiul că *minciuna şi trădarea* de frate pentru interese proprii sunt cele mai păcătoase fapte comise de om.

Dar să nu descurajăm, să rămânem şi pe mai departe buni români, şi buni patrioţi. Patria şi Credinţa, mai presus de toate. Nu guvernele poartă vina desorganizării noastre, ci politica de partid, care ne-a acaparat foştii conducători, orbiţi de mărire.

Ca încheiere, vă mulţumesc că mi-aţi ascultat cuvântul, mulţumind deasemenea d-lor reprezentanţi din judeţele vicine, că s'au obosit la această consfătuire.

Luând cuvânt reprezentantul U. F. V. din jud. Hunedoara, transmite salutul frăţesc al mandatarilor săi, amintind de acele zile măreţe şi pline de patriotism, când voluntarii depe stepele Rusiei alergau la glasul neamului aflat în primejdie, ca se jertfească pentru el.

Aminteşte că pe atunci Neamul Românesc trecea prin cele mai grozave ispite, iar mica şi viteaza armată română in rândurile căreia noi benevol am întrat, a dat cele mai măreţe probe de vitejie. Gratie acestui eroism, ţara a ieşit mărită şi întregită. Regretă însă că după aceste fapte măreţe, voluntarii sunt neglijaţi, nimenea nu le dă nici o atenţiune.

Ia cuvânt apoi *d-l Iosif Albon* spunând cine are şi cine n'are dreptul să fie voluntar. Stăruie pentru unirea voluntarilor din toate judeţele, iar politica de partid să dispară dintre voluntari, ea singura fiind cauza suferinţelor de azi. Invită apoi pe cei prezenţi la congresul judeţan Severin, care se va ţine în 6 Oct. a. c.

Cu aceasta terminându-se ordinea zilei, d-l preşedinte mulţumeşte înc'odată celor prezenţi şi declară şedinţa închisă.

Belinţ, 16 Septeubrie 1929.

Dumitru L. Lăzărescu
preşed. V. F. V. desp. Belinţ

Din viaţa satelor noastre

Stanciova. D-l Gheorghe Brancu, agricultor din aceasta comună ne cere să publicăm, că d-sa *a donat* Regimentului de Artilerie Carol I., recolta sa de fân, de pe 20 jughere. Regimentul se va îngriji de transportul acestui fân. In caz, că nu ar avea lipsă de el, îl poate ceda altui regiment.

Sânmihaiul român. Jandarmeria de mult timp urmărea pe autorul mai multor furturi, până când în zilele trecute a reuşit să pună mâna pe el. Hoţul este un colonist, în etate de 20 ani. Pe când jandarmii îl excortau peste podulBegheiului, hoţul a sărit în apă şi s'a înecat. Parchetul a autorizat înmormântarea lui.

Partoş. In această comună se află o şcoală de stat, românească, la care — în urma intervenţiei partidului maghiar — s'a deschis o clasă paralelă maghiară, pentru 24 copii maghiari din aceasta comună.

Avându-se în vedere, că în clasa românească toate locurile sunt ocupate de copii de ai noştri, o parte a copiilor moţilor colonizaţi aici, sunt siliţi să înveţe carte la secţia maghiară.

La fel se prezintă situaţia şcolară şi in comuna Rudna.

In faţa acestui proces de maghiarizare inconştientă a organelor noastre şcolare, rugăm pe d-l Prefect Dr. Cigăreanu să binevoiască a cerceta cazul şi a lua măsurile dictate de interese statului, pentru a se curma această ruşinoasă situaţie.

Suveranitatea statului este ştirbită şi se cere, că ungurii — unde sunt un număr mic — să cerceteze şcoala românească, iar nu românii pe cea ungurească.

Atâta omenie şi cinste se poate aştepta chiar şi dela partidul maghiar.

A apărut:

Despre Poporaţie

Statistica, Teoria, Politica ei, Studiu economic politic.

EDIŢIA II-a

Revăzută şi adăogită de

A. C. CUZA

(1 Vol. pp. VIII + 700. Preţul 150 lei. Bucureşti 1929).

Acest volum, pe lângă textul vechiu, cuprinde o **anexă (Scăderea** poporaţiei creştine şi înmulţirea jidanilor din oraşele României), patru **note** (I. Legea poporaţie, II. Poporaţie Franţei, III. Poporaţia oraşelor României. IV. Economia politică şi poporaţia) şi un **Registru** de materii şi nume.

Studiul „Despre Poporaţie“, astfel adăogit al d-lui Prof. A. C. Cuza, este o **cercetare complectă** a subiectului, totodată teoretică, de economie politică, şi practică de politică econom. a ţării, lămurind, în deosebi naţionalizarea oraşelor şi problema jidănească.

Recomandăm cu toată căldura cetitorilor noştri studiul „Despre poporatie“.

Se poate cumpăra la redacţia noastră.

S. A. Herma, din Sibiu, fabrica piele.

C. Industria alimentară.

S. A. Chitila-Bucureşti, pentru bricarea zahărului.

S. A. Ripiceni, din Bucureşti, ntru fabricarea şi rafinăria de hăr şi spirt.

S. A. Danubiana, din Giurgiu, ntru fabricarea zahărului.

S. A. Jucica, din Cernăuţi, fabică de zahăr.

S. A. Moara Steaua, din Gaţi.

S. A. Moara Rohrlich, din Roan.

S. A. Moara comercială româ-, din Bucureşti.

S. A. Fabrica pentru cojitul o-zului, din Brăila.

S. A. Oţet-Vultur, din Bucuşti.

S. A. Băneasa, din Bucureşti, brică şi rafinărie de spirt.

S. A. Fabrica şi rafinăria de pirt, din Timişoara.

S. A. Fabrica de bere civilă, din Timişoara, cu fabrici în Turda, Lipova, Cluj, Sibiu, Bocşa-Montană, etc.

S. A. Fabrica de bere a Bucovinei, din Cernăuţi.

S. A. Fabrica de bere Luther, din Bucureşti.

S. A. Podgoria, din Bucureşti, pentru comerţul de vinuri, cu sucursale în 11 oraşe.

S. A. Fabrica de Ciocolată Zamfirescu, Bucureşti.

S. A. Kandia, din Timişoara, fabrică de bonboane şi ciocolată.

S. A. Produse alimentare, din Bucureşti, fabrică de paste făinoase.

S. A. Zarojani, (judeţul Hotin), pentru exploatarea intreprinderilor agricole, industriale şi comerciale.

S. A. Frigul, din Bucureşti, pentru exploatarea frigului artificial.

D. Industria metalurgică.

S. A. Vulcan, din Bucureşti, fabrică de maşini.

S. A. Noua societate a atelierelor Vulcan, din Bucureşti, fabrică de maşini şi vagoane.

S. A. Şantierele române de la Dunăre, din Bucureşti, pentru construirea şi repararеta de vase de comerţ şi de război, locomotive, vagoane, maşini etc.

S. A. Şantierul Brăila, pentru construcţii navale.

S. A. Măsura, din Bucureşti, pentru fabricarea măsurilor, greutăţilor, etc.

S. A. Metalica, din Bucureşti, pentru comerţul de maşini, şi materiale de construcţii.

S. A. Industria motoarelor, din Bucureşti, pentru exploatarea de garaje.

S. A. Fabrica de Armături N. Pedvisocar & Co., din Bucureşti.

S. A. Transilvania, din Bucureşti, pentru armături şi maşini.

S. A. Astra, din Arad, fabrica de vagoane şi motoare.

(Va urma).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INFORMAȚIUNI

Dlui General Domășnianu. Rugăm pe d-l Primar al orașului să binevoiască a dispune să se înscrie în lista alegătorilor comunali — din oficiu — toate doamnele române, care fac parte din „Reuniunea femeilor române", „Crucea Roșie" și celelalte societăți de binefacere. Inscrierea să se facă cât mai curând prin organele Primăriei, fiindcă se vede, că doamnele române nu se prezintă nici una la înscriere, în persoană. A neglija aceasta treabă, ar însemna o gravă lovitură aplicată intereselor românești.

In Ungaria scade populația. Acum cu începerea școalelor primare, în toată Ungaria s'a constatat o mare lipsă de școlari. In acest scop, ministerul a și dispus închiderea a peste 100 de școale. La școalele primare din Budapesta numărul înscrierilor a scăzut cu 2000 față de anul trecut. Toate acestea ne îndreptățește a spune, că populația e în aspră descreștere în Ungaria revizionistă.

Spargere de biserică. Zilele trecute au pătruns niște bandiți în biserica ort. rom. din Elisabetin, printr'o fereastră al cărei geam l'au spart. Au spart pulpitrul mesei epitropului în speranță, că vor afla ceva. Pulpitru a fost gol și bandiții au plecat cu buzele umflate.

Un nou furt la C. F. R. Din Timișoara s'a trimis la Orșova o cazetă de fier al C. F. R. cu suma de 280.000 lei. Cazeta a ajuns la Orșova cu o întârziere de jumătate zi. Mare a fost mirarea cheferiștilor din Orșova, când au deschis cazeta și în locul celor 280.000 lei, au aflat o cărămidă. Bună ordine la căile ferate ale d-lui Vidrighin.

Cinci ani de teologie. Intrând în vigoare noua lege a învățământului, încă de anul trecut liceul a fost redus dela 8 la 7 clase. In conformitate cu aceasta și biserica unită din Blaj a hotărît ca pe viitor teologiile se aibă 5 ani în loc de 4. E vorba ca și biserica ortodoxă să adepte acest lucru, deși... Teologii sunt contra.

Recolta și omizile. In Moldova și Basarabia omizile au cauzat recoltei o pagubă de vr'o 60 milioane lei.

Toamna. Meteorologii prezic că vom avea căldură până târziu în toamnă, fiind un „supliment de vară" în urma iernii așa de aspre. Vom vedea.

Academia de drept din Oradea. Inscrierile la aceasta Academie vor avea loc dela 1—20 Octomvrie a. c. Inscrieri excepționale, în cazuri bine motivate, până la 15 Noemvrie a. c., între orele 9—11 a. m. Inscrieri pentru anul I. (întâiu) se fac în baza diplomei de bacalaureat, sau certificat de maturitate, Diplomă de absolvire a cursului liceal pentru timpul anterior Legii bacalaureatului, Extras de naștere, certificat de naționalitate și certificat de moralitate. Examenele integrale, de corigență și examenele finale de licență se vor ținea între 20—31 Octomvrie a. c. Inscrierile pentru examene se vor face între 11—18 Octomvrie a. c., orele 9—12 a. m. Cursurile încep la 1 (întâiu) Noemvrie 1929. Secretariatul.

Târgul de țară al Timișorii va fi în 26 și 27 Septembrie, c., pentru vite cornute, porci, oi, cai și mărfuri. Sărăcia generală a plugarilor bănățeni va aduce o mulțime de oameni la acest târg, unde fiecare va căuta să-și vindă ceva, pentru a face bani pe seama statului, care îi strânge în curele, cu impozitele. Jidanii se folosesc de aceasta împrejurare, ca să facă „gheșefturi" foarte bune.

Medic șef Dr. Butean s'a reîntors din străinătate și și-a reluat consultațiile pentru bolnavi de piele III, Piața Asanești 12.

Dela Uniunea Foștilor Voluntari Români. Pentru desăvârșirea organizației Uniunei în Județul Timiș-Torontal și pentru stabilirea programului de acțiune a Organizațiilor, rog pe toți Domnii Președinți și Vicepreședinți ai Despărțămintelor U. F. V. R. Belinț-Chizătău, Buziaș, Ciacova, Comloș—Sânnicolau, Deta, Mosnița, Timișoara și Vinga—Lipova să binevoiască a se întruni la Timișoara pe data de **29 Septembrie Duminică ora 9** la Școala de Stat No. 1, din Cetate Str. General Grigorescu No. 1. In vederea importanței convenirei rog să nu lipsească nici unul din Domnii convocați. Toți Domnii Președinți sunt rugați a aduce cu dânșii Tabloul membrilor despărțământului lor și toate datele cerute prin instrucțiunele date la timpul organizării despărțămintelor. **Dr. Nicolae Căpețianu,** delegatul U. F. V. R. pentru reorganizarea Uniunei.

Logodna. D-l Dr. David Jurca, medic în Caransebeș s'a logodit cu d-șoara Eleonora Labonțiu, în ziua de 8 l. c. Felicitările noastre.

Cultură sovietică. Sanhedrinul jidovesc al comuniștilor din Rusia a hotărât să se majoreze fabricarea de alcool, în Rusia, cu 500 milioane litre, la an. Astfel se îngrijesc frații lui Iuda, de nenorociții ruși, ca să rămână vecinic în întunec și să degenereze complet trupește și sufletește. Pe milioanele de bețivi ruși, ușor îi pot stăpânii o mână de jidani. Țăranii noștri să se ferească să nu ajungă pe urmele rușilor.

D-l advocat dr. P. Nemoianu își are biroul în București II, strada Transilvaniei 10. Telefon 377—88.

A apărut „Vara", o carte de poezii, de Petru E. Oance. Prețul 35 Lei. Se poate comanda la autor, în Oravița.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Poșta Redacției

D-lui Vizante Căpraru din Surducul-mic. In gazeta „Viața Nouă", din Lugoj, cu data de 15 Sept. 1929, am cetit răspunsul d-voastră la articolul nostru: *Pentru ce s'a cerut demisia d-lui prefect Mocsonyi?*".

Din principiu, nu polemizăm cu căprarii partidelor, de aceea Vă răspundem la „Poșta Redacției":

Ce *vă doare* pe d-voastă liberali, faptul, că noi am arătat o rușine a partidului național-țărănesc, din Lugoj?

Dacă aveți ceva cu d-l Mocsonyi, de ce nu ne spuneți și nouă, ca să știm și noi și întreaga opinie publică românească?

Ce rău a făcut d-l Mocsonyi, de îl persecutați cu toții?

Voi liberalii deplângeți nereușita în alegeri a reposatului francmason național-țărănesc: Dr. V. Branișce?

A fost odată. De ce amestecați pe cei morți în treburile celor vii?

Noi, din Timișoara, știm perfect de bine, tot ce se petrece în Lugoj. Doar'nu veți fi crezând că numai d-voastră, oamenii partidelor — cari ați desbinat pe românii bănățeni, încuscrindu-vă cu jidanii — sunteți în drept a reprezenta opinia publică a acestui colț de țară?

Ce bine au făcut partidele pentru orașul Lugoj și județ?

Oare actuala nenorocire a Lugojului și județului Severin, *nu se datorește exclusiv numai certelor personale, dintre toți reprezentanții guvernelor de până acum?*

Noi știm, că de zece ani de zile, la Lugoj, fierbe fără întrerupere cazanul mare al intrigilor meschine, nutrite de toate ambițiunile bolnăvicioase ale politicianismului de scandal.

Vă bateți joc de maistorii lugojeni, singurii meseriași români, din Banat, cari încă nu au fost distruși prin politica necinstită a partidelor ce ne-au guvernat. Maistorii lugojeni sunt patrioți înflăcărați, de cari și-au bătut joc, toți aceia pe cari i-au ales cu cel mai curat suflet românesc și în cea mai creștinească bună credință.

Ei sunt vinovații? Nu stăpânii politici, cari vă plătesc pe domniile voastre la gazetă?

Noi știm, că măestrii lugojeni, luptă greu — părăsiți de intelectuali contra năvălirii străinilor — par' c'ar fi cuziști — apărându-și averea și meseria periclitată. *Ei au ce pierde. Dar „șefii" voștri, — „intelectualii" cerșitori — ce au de pierdut?*

Ca să vedeți, că știm, ce se întâmplă la voi, vă punem întrebarea:

De ce au cerut „matadorii" voștri, desființarea consiliului comunal, din Surducul-mic, când nici noul primar-delegat, nu se interesează mai mult de cariera voastră de piatră, ca primarul demisionat, ales de popor?

Cine sunt vinovații?

„Matadorii" din partide!

Pentru sărăcirea țărănimei din țara întreagă, guvernul este responzabil nu prefectul Lugojului, care nici plată nu ia.

Să știe, că d-l Mocsonyi are întinse proprietăți agricole, în consecință și d-sa are pagube însemnate prin devalorizarea produselor țărănești.

In fine, stim și aceea, că d-l Căpraru, nu este țăran din Surducul-mic, ci un „matador" liberal oarecare, din Lugoj, fiindcă un țăran adevărat are mai mult bun simț.

ECONOMICE

Să înbunătățim starea materială a plugaruli român!

A cui e pământul a aceluia e țara, spune un dictan vechiu.

Pământul din cuprinsul țării noastre este al plugarului român. El, plugarul este talpa (baza, fundamentul) țării. Dacă aceasta talpă este sănătoasă, este în bună stare însăși țara, care se reazimă pe ea, este o țară prosperă, o țară respetată de prietini și temută de dușmani.

In cadrul strimt al unui articol voesc să arăt mijloacele prin care vom fi în stare, să ridicăm bunăstarea materială a neamului nostru. Noi știm că pământul cuprins în hotarele țării nu sporește dar în schimb i se poate mări producțiunea. Mai știm că populația, sau umărul locuitorilor crește încontinuu. Pentru ca să păstrăm o măsură dreaptă între rodul pământului și creșterea populațiunii, va trebui să ne folosim de toate mijloacele pentru a spori producțiunea — așa precum se lucrează în Danemarca, în Germania, în Belgia, în Olanda, în Franța, în Italia și în celelalte țări, rământ mai sărac și de o întindere mai mică.

Pentru ca de pe un loc (de pildă de 5 jugăre sau 6 pogdane) să scoatem o roadă întreită sau încincită ca până acum, este nevoe să arăm pământul mai afund, să'l îngrășim cu gunoi natural și artificial, să'l grăpăm cu grije, să semănăm boabe sănătoase, selecționate (alese) și bine păstrate.

Primăvara să'l plivim de pălămidă și de alte burueni stricăcioase. Să facem săpături la timp și dacă este cu putință, să ne îngrijim de udarea holdelor pe timpurile secetoase.

Plugarul să aibă vite bune, unelte și mașini perfecționate, iar pentru procurarea lor să existe bănci agricole care să împrumute sumele necesare, cu dobânzi mici și pe termine mai lungi — 10, 15 sau 20 de ani. Pentru ca plugarul român, să se folosească de sfaturile arătate mai sus, trebue să fie înstruit prin prelegeri, prin cărți de specialitate și prin economici de model conduse efectiv de domnii agronomi.

Afară de inițiativa particulară a singuraticilor plugari, Statul intensiv și stăruitor prin numeroasele sale organe trebue să se îngrijească de instruarea poporului în ale plugăriei, nu în desbinarea lor pe temă politică sau confesională. Conducătorii țării trebue să aibă vecinic înaintea ochilor adevărul: *că bunăstarea poporului este bunăstarea țării, și că țăranul este baza și scutul țării,* deci cea dintâi și cea mai însemnată grije a conducătorilor noștri trebue să fie înflorirea materială a nației.

Afară de aceste măsuri externe (în afară de ființa plugarului) pentru ca un plugar să ajungă la bună stare se mai cer încă două condițiuni strâns legate una de alta, și anume:

Muncă și Cruțare.

Pământul nemuncit nu produce roade, iar produsul fie cât de îmbelșugat, dacă nu este cruțat nu duce la bună stare.

Deaceia am zis că *munca și cruțarea* sunt două condițiuni, ale buneistări strâns legate una de alta.

Indemnăm deci pe această cale, pe plugarul român să lucreze toată palma de pământ ce-o are în stăpânire, stârpind scaeții, și buruenile netrebuincioase, să cultive plante și pomi folositori. — Curățirea scaeților și a buruenilor nefolositoare trebue făcută atât în curte, în grădină, împrejurul casei, la drum și pe ogor, cât și pe fânețe și pe locurile părăsite. O pășune astfel curățită, gunoită și grăpată dă iarbă mai multă, mai grasă și mai hrănitoare pentru vite.

Să deprindem plugarul român, ca afară de agricultură, de creșterea vitelor, de cultura viei, a livezilor de pomi fructiferi, să se mai ocupe cu albinăritul, cu creșterea vermilor de mătase, cu împletiturile de nuele, de papură și de pae, cu lemnăria și cu rotăria — pe timp de iară.

Acestea sunt deprinderi în legătură cu munca, dar acum urmează îndemnuri pentru cruțare.

„Omul dator este un rob" pentru că tot resultatul trudei lui se duce în buzunarele creditorilor. Cel mai stăruitor sfat este, *„feriți-vă de datorii ca de foc"*. Sau dacă sunteți siliți să vă îndatorați, nu vă dați odihnei până ce nu ați plătit datoria.

Nu lăcomiți la hainele și la încțămintea dela orașe! Păstrați portul românesc — Pânza și stețesută în casă este mai trainică, mai călduroasă și mai eftină cât zdrențele jidovești. Încălțămintea să fie solidă potrivită picior, nu pantofi cu tocurile de schioapă și cu ciorapi de mătase care cer sute de grele — azi când e prețul grâului scăzut plugarul trebue să dea 250 de kgr. grâu pentru a cumpăra o pereche de pantofi de lac.

Plugarul înțelept și cruțător merge la crâșmă și nu se îmbată — Fericiți-vă de îndemnul cătămarilor jidani, care vă ademenesc că vă dă pe cont, pentru ca mai în urmă să vă vândă, pământ, vite și casă.

(Sfârșitul în n-rul viitor.)

Mica Publicitate

Biroul „CONCORDIA" București II, B-dul Basarab No. 48; Autorizat de Tribunal, execută conștiincios orice chestiune administrativă, comercială, financiară, etc. Mijlocește orice afacere în Capitală. Onorar după tarif și învoială. Adaogați marcă de răspuns la orice scrisoare.

Atelierul de tâmplărie IOAN COTÂRLĂ Timișoara-Fabrică str. Căpitan Dan No. 7. Vinde mobile de tot felul din lemn stejar, frasin, cireș, nuc etc. Primește comenzi, pe lângă prețurile cele mai ieftine. Execută în mod ireproșabil orice lucrare de tâmplărie. Atelierul și magazinul de mobile se poate vizita zilnic (și în zile de sărbători).

Primăria Municipiului Timișoara

No. III. 30.915.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Primăria Municipiului Timișoara dă în întreprindere lucrările pentru refacerea învelitoarei din tinichea și a osterialei dela acoperișul Hotelului Ferdinand, prin licitație publice, ce va avea loc în zrua de 28 **Octomvrie 1929 ora 10 a. m.** în biroul de licitații al Primăriei.

Amatorii vor prezenta la acesta dată ofertele semnate, închise, sigilate și provăzute cu garanție de 6% în numerar sau efecte de stat asupra sumei oferite.

Condițiunile de licitație cum și caetul de sarcini se pot vedea zilnic în orele oficiale, la serviciul technic comunal, unde se pot primi și blanchetele de oferte.

Timișoara, 10 Septemvrie 1929.

Primăria Municipiului Timișoara.

CINEMA:

CETATE: 22 și 23 Sept. — APOLLO: 24 și 25 Sept.
CONCORDIA: 26 Septembrie

Crăiasa codrului
(Senorita)

Pe frumoasa artistă BÉBÉ DANIELS o cunoașteți din filmul *„Fiica Șeicului"*. O veți vedea din nou executând acrobații a la Douglas Fairbanks. Grația corpului elastic constitue o mare atracție pentru lumea cinefilă și sportivă de ambele sexe.

In rolul principal:
BÉBÉ DANIELS.
Monopol: Imperator-Film Cluj.

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMÂNEASCĂ" Sucursala Timișoara, Piața Tepeș-Vodă 2. — Telefon: 1200.